

CAPITOL

KUOPION HIIPPAKUNTALEHTI | 2/2009

sivu 5 Kirkot, sinkut ja seksi

SIVU 13 Seksi, valta ja tuomiokapituli
SIVU 16 Mistä opiskelijoita ja uusia työntekijöitä kirkkoon

SISÄLLYS 02/2009

Järjetöntä
sanoo järki
On mitä on
sanoo rakkaus

Onnetonta
sanoo laskelmointi
Pelkkää tuskaa
sanoo pelko
Toivotonta
sanoo ymmärrys
On mitä on
sanoo rakkaus

Naurettavaa
sanoo ylpeys
Kevytmielistä
sanoo varovaisuus
Mahdotonta
sanoo kokemus
On mitä on
sanoo rakkaus

Erich Fried
Puiden lohtu. Suom. Helen Taavila. WSOY 2005.

- 03** Pääkirjoitus
- 04** Piisbailua
- 05** Kirkko, sinkut ja seksi
- 07** Seksuaalikeskusteluun tarvitaan uusia eväitä
- 09** Valtakunnallinen kirkkotekstiivi-
viikko ja -seminaari
- 10** Miksi haluaisin
rekisteröidylle parisuhteelleni
kirkollisen siunauksen
- 11** Kirkollinen toimitus on
uskon ilmausta
- 12** Kolumni
- 13** Seksi, valta ja tuomiokapituli
- 14** Rakkauden lahja
-kirja-arvostelu
- 15** Hiippakunnan juhavuoden
tapahtumat
- 16** Mistä opiskelijoita ja uusia
työntekijöitä kirkkoon
- 17** Lastenohjaajien valtakunnal-
liset neuvottelupäivät
- 18** Diakonia
- 18** Kasvatus ja perhetyö
- 19** Lähetys
- 21** Hiippakunnallinen
nuorisotapahtuma
- 21** Lakanasiivistä tuli kaupungin-
teatterin vetonaula
- 22** Pappina vähemmistökirkossa
- 23** Ikkuna juutalaisuuteen -kurssi
- 23** Puhelinnumerot
- 24** Toisenlainen sananselitys

JULKAISIJA: Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli
PÄÄTOIMITTAJA: Aulikki Mäkinen
TOIMITUSSIHTEERI: Kaija Pyykönen
TOIMITUSKUNTA: Hannu Keränen, Marjatta Pulkkinen, Heikki Salomaa,
Kaija Vuorio
ULKOASU: Joonas Kallio, Jay Style
TAITTO: Leea Wasenius
KANSIKUVA: Virpi Hyvärinen
PAINOPIIKKA: Suomen Graafiset Palvelut Oy, Kuopio

Rakkauden ammattilaiset

Rakkaus on paljon kirkossa käytetty sana. Jumala on rakkaus ja meidän tehtävämme on heijastaa tuota rakkautta. Näinhän me opetamme. Pitää rakastaa muita ja itseäänkin – vaikei ehkä kaikkien mielestä jälkimäistä. Ihminen kun on luonnostaan itsekäs. Tuota ylipursuavasti annettua ja kilvoituksella eteenpäin jaettua rakkautta on saarnattu tässäkin maassa jo tuhat vuotta.

Yhtä kauan kirkko on yrittänyt kahlita tuon saman sanan toista merkitystä, sen eroottista voimaa. Selibaatissa keskiajalla virallisesti – joskaan ei aina käytännössä – elänyt katolinen suomalainen papisto sääteli seurakuntalaistensa seksuaalietiikkaa. Seksuaalisuuden toteutuspaikkana oli avioliitto, eikä suinkaan yksin raamatullisista syistä.

Keskiaikainen kunniakäsitelmä vaati naiselta ehdoton uskollisuutta, jottei vaimo olisi synnyttänyt avioliittoon toisen miehen lasta. Naisen siveellisyys oli miehen kunnian tae. Naisen tuli olla suhteessa passiivinen, miehen aktiivinen. Myös nautinto oli miehen etuoikeus.

Kristinusko paransi naisten ja lasten asemaa. Rakkauttensa kasvatti ja opasti huolenpitoon. Samalla uskonpuhdistuksen ihanteelliset perhemallit juurruttivat ja tähdensivät avioliiton merkitystä. 1800-luvun ihanteek-

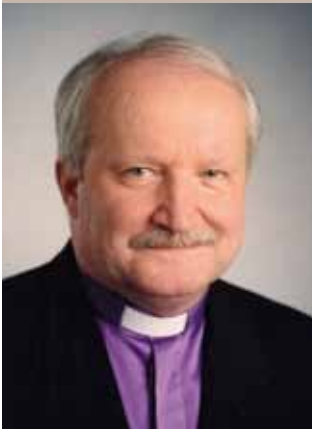
si nousut porvarillinen elämäntapa yritti kitkeä maaseudulla elävät yöjuoksut ja muut esiaviolliset suhteet.

Kirkko ja ennen muuta sen papisto pystyivät luomaan ihanteita, mutta ihmisten seksuaalisuutta ja sen toteuttamista ne eivät pystyneet malliinsa kahlitsemaan. Niin väkevä voima se on. Avioliiton ulkopuolella syntyi lapsia ja uskollisuuskään ei aina toteutunut.

Miten tiukemmaksi seksuaalisuuteen liittyvät normit kävi, sitä vaikeampi oli niiden kohtalo, jotka eivät tuon normituksen sisälle mahtuneet. Avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset ja heidän äitinsä ovat totisesti saaneet tuntea sen. Rakkauttensa ei ole ollut rakkauttensa saarnaaman yhteisömmen suurin hyve.

Kirkko normittaa yhä edelleen seksuaalisuutta. Toiset kuuntelevat sen ääntä, toiset eivät. En kiellä sitä, etteikö sääntöetiikkaakin tarvittaisi. Sillä kuka haluaisi hukua relativismin hyllyvään suohon. Mutta keskustelussa on syytä muistaa, ettei yksin Raamattu ohjaa tätäkään eettistä keskustelua. Mukana kulkevat tiedostaen tai tiedostamatta kulttuurin mukanaan tuomat monet säikeet ja historian painolasti. Tänäkin päivänä.

Aulikki Mäkinen

Esikuvallista elämää

Arvoisat työtoverit!

Kirkon työntekijöitä seurataan usein todella tarkasti, varsinkin pienissä seurakunnissa. Se johtuu siitä, että meidän usein oletetaan elävän tässä maailmassa niin, että olemme esikuvia seurakunnalle. Siitä, mitä tuo esikuvallisuus oikein on, vallitsee erilaisia näkemyksiä.

Joskus varsin mekaanisesti ajatellaan seurakunnan työntekijöiden yltävän sellaiseen kiiltokuvamaiseen käytökseen, ettei siitä löydy ryppyä ei tahraa sitten hakemallakaan. Tämä koskee niin työtä, ahkeruutta, kiltteyttä, uhrautuvaisuutta, kärsivällisyyttä, rakkautta, esimiehen ja työyhteisön vaatimuksiin innolla heittäytymistä samalla, kun oma perhe ja läheiset ihmiset unohdetaan hallitusti.

Olemme kuitenkin oppineet huomaamaan, että elämä on usein ihan teita ihmeellisempää. Elämän rosoiset äidinkasvot eivät aina meitä miellytä. Ne kertovat ainakin meille

itsellemme totuuksia, joita emme haluaisi muille levitellä.

Ihmisten mielipiteet ja yhteisön paine pelottavat ja ajavat meitä rooliodotusten uhreiksi. Se saa meidät väsymään, ja puolustusmekanismit liikkeelle. Tällöin suuri osa omaa ja ympärillä olevien työtovereiden ja seurakuntalaisten energiasta menee tavallaan hukkaan: toinen toistemme onnistumisten, epäonnistumisten ja ominaisuuksien arvioimiseen. Vika on siinä, että huomio kiinnitetään tällöin hyvän sanoman esittelijään ja hänen raadollisuuteensa eikä itse evankeliumiin.

Ehkä esikuvallisuus olisikin sitä, että hyväksymme toisemme sellaisina kuin olemme niin vikoinemme, puutteinemme kuin ryppyinemme. Se edellyttää oman itsemme löytämistä, lähimmäisen hyväksymistä sellaisena kuin hän on, ja Jumalan luomistyön rikkauden ja moninaisuuden tunnustamista. Samalla se muistuttaa, että lähin lähetyskent-

tämme on omassa perheessämme ja omassa seurakunnassamme.

Tämän muistaminen auttaa meitä kohtaamaan kirkkomme kaikki jäsenet tuijottamatta ihmisen arvoon, asenteisiin, taitoihin ja taipumuksiin. Onhan meillä esiteltävänä sanoma kaikkia ihmisiä rakastavasta Jumalasta. Tämän toteaminen auttaa meitä itse kutakin jaksamaan kutsu- muksessamme niin, ettei suurin osa energiaa kulu kulissien rakentamiseen. Sen sijaan otamme todesta sen käskyn, johon Jeesus kiteytti kaiken lain ja profeetat: ”Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.”

Teitä kaikkia lämmöllä ajatellen ja siunaten

Raamatun kirjoittamisen aikaan elettiin tilanteessa, jossa ei ollut tällaista sinkkuutta. Kysymykset olivat tältä osin toiset, vaikka monissa kohdin ne ovat seksuaalisuuden osalta pysyneet pitkälti samoina, sanoo perheneuvoja, TM Taina Pesonen.

Kirkko, sinkut ja seksi

Kun perheneuvoja Taina Pesonen sai haastattelupyynnön aiheesta ”Kirkko, sinkut ja seksuaalisuus”, naisen ensimmäinen reaktio oli lyhyt ja ytimekäs: Ohhoh! ”Äkkiseltään noiden kolmen sanan liitto tuntui kovin jännitteiseltä. Pian puhelun päätyttyä kuitenkin tajusin, ettei kirkko tähän sitä jännitettä tuo. Seksuaalisuus on itsessään jännitteinen asia”, sanoo Pesonen.

Pesosen mielestä kirkko on tänä päivänä hyvinkin moniääninen seksuaalisuuden suhteen. ”Aiemmin seksuaalisuus on näyttäytynyt niin kirkon opetuksessa kuin muutenkin kulttuurissamme paljolti varomisen ja rajoittamisen paikkana. Kotoa muuttavalle työlle saatettiin sanoa, ettei kotiin ole tulemista maha pystyssä. Nykyään kirkko kyllä mielestäni suostuu kohtaamaan ihmisten seksuaalisuutta varsin monella tasolla.”

Piispat ovat ottaneet sinkkujen

seksuaalisuuteen kantaa harvakseltaan. Viime vuonna julkaistiin piispan mietintö Rakkauden lahja, jossa kirjoitetaan myös yksinelämisestä. Pesonen selaa kirjaa ja toteaa:

”Tässä tarkastellaan sinkkuutta aika paljon ihmisarvon ja seurakunnan näkökulmasta. Mutta sanotaan täällä myös siitä haluavasta rakkaudesta, ei ainoastaan palvelevasta, johon puhe kirkossa monesti jää.”

Ihanteet ja arki

Rakkauden lahjassa ilmaistaan varsin selkeästi kirkon ihanne: seksuaalisuuden paras toteuttamispaikka on pitkä, vakiintunut parisuhde, avioliitto. ”Jotenkin tässä kuitenkin sanotaan asioita vähän pyöreämmin kuin takavuosina. Avioliitosta puhutaan ihanteena ja tavoitteena, ja ainakin jollakin tasolla nähdään myös se, etteivät ihanteet aina toteudu.”

”Mielestäni seksuaalisuuden sarkea voi verrata moniin muihin elä-

mänalueisiin, jotka eivät kylläkään välttämättä ole yhtä syviä. Saamme jatkuvasti valistusta esimerkiksi terveydestä ja liikunnasta, tiedämme, että olisi hyvä syödä kuituja ja pehmeitä rasvoja, jättää pois lisäaineet ja irtokarkit. Tässähän me elämmevälillä pyritään ihan tosissaan näihin, mutta sitten ote taas irtoaa”, kuvaa Pesonen.

”Myös seksin suhteen tavoitteet ja ihanteet ovat tärkeitä ja hyviä. Mutta käytännössä kukin tekee lopulta omat ratkaisunsa, niissä tilanteissa ja niistä eväistä, mitä on tarjolla.”

”Tässähän pääsee jokapäiväiseen parannuskentekoon. Ja armoon”, toteaa Pesonen.

Ruohonjuuritason todellisuutta kohdataan Pesosen mukaan kaikessa kirkon työssä.

”Kyllä minusta esimerkiksi perheasiain neuvottelukeskusten verkosto on melkoinen kädenojennus kirkolta siihen ihmishuuhdeviidakkoon, missä ihmiset elävät.”

”Sinkkuja on niin monenlaisia: eronneita, leskiä, naimattomia, ja suhteiden välillä lyhyitä, sosiaalisesti aktiivisia sinkkuusjaksoja viettäviä nuoria aikuisia”, pohtii Taina Pesonen.

Naisena, miehenä – yksin

Pesonen nostaa piispojen puheenvuorosta myönteisenä asiana esiin sen, että seurakunta nähdään siinä hengellisenä kotina niin naimattomille, leskille, eronneille kuin perheellisillekin. ”Kyllä minun mielestäni kirkossa on työmuotojenkin tasolla ruvettu näkemään se, että yksinelävillä on halu tutustua toisiinsa, ja heillä voi olla omia kysymyksenasetteluja.”

”Voi olla, että se on monillekin yksineläville ainoita paikkoja mihin voi mennä ja tuntea kuuluvansa. Jotkut sitten haukkuvat seurakuntaa, että se ei järjestä sellaisia tilaisuuksia, missä voisi tavata vastakkaista sukupuolta. Mutta sanoisin siihen, että se jännittyneisyys ja estyneisyys on itsessäänkin, ei vain siinä, minkä mallinen ilta on, kuka ohjaa, millainen kokoontumispaikka on tai millaisia vuorovaikutusleikkejä on tarjolla.”

Pesonen pitää antautumista vuorovaikutukseen kaiken kaikkiaan tärkeänä oman seksuaalisuuden löytämisen kannalta. Liassa varomisessa ja arkuudessa on myös uskovan sinkun kohdalla omat vaaransa. Toinen sukupuoli, ja sitä kautta suuri osa omaa itseäkin, voi jäädä tuntemattomaksi mantereeksi.

”Kyllähän se naiseksi kasvaminen tapahtuu miesten kautta ja päinvastoin. Ei se ole mikään valmis asia itsessään. On sääli, jos liassa varomisessa ja arkuudessa jättää itsensä syrjään sellaisista ihmissuhteista, joissa voisi kasvaa enemmän itsekseen.”

”Totta kai jokaisella on se rakastetuksi tuleminen halu ja sylin ikävä. Mutta yksinelävänä voi saada vahvistusta omalle naiseudelleen miehiltä myös ilman että siihen liittyy ihastumista tai yritystä solmia suhdetta. On tärkeää voida vain asettua naisena ja naiseksi miehen seurassa ja päinvastoin. Sitä kautta voi tulla hyvinkin ravituksi.” ■

Virpi Hyvärinen

Valtavirta ja marginaalit

Kirkon pehmenneen valtavirtalinjan alla on myös ilmiöitä, jotka tulevat esiin pienemmissä ympyröissä. Opetus saattaa olla eri yhteisöissä hyvinkin konservatiivista. Opetetaan pyöristelemättä, että seksuaalisuuden toteuttaminen kuuluu avioliittoon, ja esiaviollinen seksi ja itseyydytys ovat syntiä.

”Kyllähän tuollainen suojelun näkökulma on ihan relevantti asia. Juha Siltalako se sanoi, että ihminen kestää huonosti vaihdettavuutta. Rikkinemisen mahdollisuus on todellinen. Kyllä pitkä parisuhde tuo monesti turvaa.”

”Mutta tuomitsemisen meininki on sitten toinen puoli. Kyllä joissakin piireissä saatetaan paheksua vaikkapa sitä, että seurustelet ei-uskovan kanssa, tai seurustelet liian pitkään. Tai muutat yhteen ennen avioliittoa.” ”Ja kuitenkin tämä on alue, jossa kaksinaismoralismi ja teennäisyys on kirkossakin ollut suurta kautta

historian. Siinä mielessä tuomitsemisen mahdollisuudet pitäisi olla tässä ihan minimissään.”

Perheneuvojan työssään Pesonen kohtaa varsin harvoin tilanteita, joissa käsitellään ongelmia, jotka liittyvät tiukkaan ”seksi kuuluu vain avioliittoon” -tyyppiseen ajatteluun. ”Joskus tulee näitä tilanteita, joissa on tehty nopea avioliittopäätös siksi, että on ollut kova paine seksin harrastamiseen ja se on nähty avioliittoon kuuluvana asiana. Sitten joudutaan naimisissa ollessa puhumaan asioista, jotka olisivat luontevasti kuuluneet seurusteluvaiheessa käsiteltäviksi.”

”Kyllä tässä yhteydessä herää pohtimaan sitä, mikä on kirkon tai hengellisen yhteisön vastuu ja rooli ihmisen seksuaalisuudessa. Onko lupa seksiin jonkun taskussa?”

Myös pienissä sosiaalisissa yhteisöissä saattaa sinkulle kasautua omanlaisiaan paineita. Ihmiset tuntevat toisensa hyvin eikä yksityisyydelle välttämättä jää liialti tilaa.

Seksuaalikeskusteluun tarvitaan uusia eväitä

Ratkaisematon ongelma?

Pitkään jatkunut kirkollinen keskustelu samaa sukupuolta olevien rekisteröidyistä parisuhteista saavutti eräänlaisen väliilinpäätöksen maaliskuussa. Parisuhdelakityöryhmän mietintöä oli valmistelu yli kolme vuotta. Sen odotettiin selkeyttävän kirkon kantaa homoseksuaalisuuteen sekä vuonna 2002 voimaan astuneeseen parisuhdelakiin. Työryhmän tuloksia on kuitenkin pidetty laihoina: rekisteröityä parisuhdetta kirkko ei vastakaan siunaa. Tosin työryhmä näkee, ettei rekisteröity parisuhde ole este kirkossa työskentelylle.

Mietintö antaa pastoraalisen toimintaohjeen niitä tilanteita varten, jolloin kirkon työntekijää pyydetään siunaamaan rekisteröity parisuhde. Tämä on nähtävä kompromissiratkaisuna. Se pyrkii ennen kaikkea suojelemaan kirkon ykseyttä ja sen työntekijöiden oikeusturvaa jyrkkään vastakkainaseteluun jumiutuneessa tilanteessa.

Homoseksuaalisuuskeskustelun

panokset saattavat kuitenkin olla niin suuret, ettei kompromissiratkaisuja voi jatkaa loputtomiin. Kiistassa ei ole kyse vain kirkon yhteisen kannan löytämisestä yhteiskunnan asettamaan haasteeseen. Debatiti on pakottanut kirkon pohtimaan kristillisen ihmiskuvan kaltaisia ydinkysymyksiä, joiden kohdalla keskenään ristiriitaisten totuuksien välillä tasapainoilu voi vahingoittaa kirkon julkisuuskuvan lisäksi myös sen käsitystä omasta identiteetistään.

Uusia avauksia kaivataan

Tulevaisuudessa kirkon keskeinen haaste on löytää uusia keskustelunavauksia ja tuoreita näkökulmia seksuaalisuuden teologian kehittämiseksi. Yksi kirkollisen keskustelun suurimmista puutteista on ollut sen epämääräinen ja kapea käsitys siitä, mitä seksuaalisuudella tarkoitetaan. Vaikka uutta tietoa tarjoavaa tutkimusta tehdään tänä päivänä kenties enemmän kuin koskaan, kirkollises-

sa keskustelussa seksuaalisuus on nähty edelleen lähinnä lääketieteen alaan kuuluvaksi ilmiöksi.

Tämä esioletus värittää myös parisuhdelakityöryhmän mietintöä. Jos-takin syystä työryhmä on ohittanut parin viime vuosikymmenen aikana kertyneen seksuaalisuutta koskevan tutkimustiedon sukupuolen ja seksuaalisuuden historiallisesta ja kulttuurisesta muotoutumisesta lähes täysin. Teologisesti rikas ja kattava mietintö uhkaakin kaatua siihen, että seksuaalisuus ”tiedetään” olemukseltaan jo ennalta joksikin. Lääketieteen mallien kritiikin hyväksyminen ohjaa voimakkaasti teologista työskentelyä sen johtopäätöksiin saakka.

On kuitenkin hyvä huomata, että lääketieteen ja psykiatrian mallit tarjoavat vain yhden kuvan ihmisen seksuaalisuudesta. Niiden pohjalta esimerkiksi homoseksuaalisuus ymmärretään yleisinhimillisinä ja aina olemassa olleena ilmiönä, jolle voidaan hakea syytä muun muassa yksilön perintökäytännöistä. Heteroseksu-

aalisuus puolestaan ymmärretään luonnollisena ja normaalina tilana, joka ei erityistä selitystä kaipaakaan.

Uudempi seksuaalisuuden tutkimus on sen sijaan korostanut seksuaalisten tunteiden, mielikuvien ja tekojen kulttuuri- ja aikasidonnaisuutta sekä hetero- ja homoseksuaalisuuden kaltaisten erontekojen keinotekoisuutta. On esimerkiksi esitetty, että vasta 1800-luvulla syntyi tapa liittää tietyt yksilön teot, tunteet, halut ja nautinnot yhteen niin, että saatiin puhua erityisesti homoseksuaalisuudesta. Uudempi tutkimus onkin ollut kiinnostunut siitä, kuinka se, mitä ajattelemme ja koemme seksuaalisuudeksi, on muotoutunut

ja muuttunut ajan kuluessa.

Esioletukset seksuaalisuuden luonteesta ohjaavat helposti teologista työskentelyä. Kun hetero- ja homoseksuaalisuus ymmärretään muuttumattomina ja ylihistoriallisina seksuaalisuuden kokemuksina, luomiskertomuksen ensimmäinen ihmispari rinnastetaan helposti nykykaiseen heteropariin. Samalla tavoin Raamatun miestenmakaamiskieltoihin voidaan muuta mutkitta liittää ajatus samaan sukupuoleen suuntautuva seksuaalisesta halusta.

Uudemman tutkimuksen näkökulmasta tällainen päättely olisi kuitenkin virheellistä. Raamatussa kuvatut samaa sukupuolta olevien

yhdynyt eivät välttämättä sisällä mitään seksuaalista, vaan ne mitä todennäköisimmin liittyvät oman aikansa puhtaussäädöksiin ja yhteiskunnalliseen valtahierarkiaan. Koska emme voi tarkalleen tietää, kuinka raamatunajan ihmisen halut, nautinnot, käyttäytyminen ja yhteisön ihanteet liittyivät toisiinsa, mietinnön ratkaisu puhua Raamatusta ilmenevästä ”homoseksuaalisesta käyttäytymisestä” on vähintäänkin epätarkka.

Uuteen suuntaan?

Seksuaalisuutta koskeva tutkimus ei valitettavasti pysty tarjoamaan vastausta siihen, mitä seksuaalisuus pohjimmiltaan on. On kuitenkin hyvä huomata, että kaikki seksuaalisuuden luonnetta koskevat esioletukset vaikuttavat siihen, millaisia johtopäätöksiä ilmiöstä tehdään. Kirkollinen keskustelu onkin ollut sokea omia esioletuksiaan kohtaan. Ehkä juuri siksi keskustelu on jumiutunut pahasti.

Kuinka seksuaalisuuskeskustelua tulisi sitten jatkaa? Parisuhdelakityöryhmän mietinnön valossa näyttäisi siltä, että teologinen työskentely tietyistä seksuaalisuutta koskevista lähtökohdista on kuljettu loppuun. Nyt tarvittaisiin rohkeutta ja tervettä uteliaisuutta pohtia, mitä esimerkiksi ajatus seksuaalisuuden kulttuurisesta rakentumisesta voisi tarkoittaa luterilaisen teologian kannalta.

Seksuaalisuuskeskustelu on ollut haaste ennen kaikkea kristilliselle ihmiskuvulle. Teologit ovat tukeutuneet ensisijaisesti lääketieteen ja psykiatrian malleihin luultavasti siksi, että niiden on nähty antavan tieteellistä tukea kirkon opetukselle miehen ja naisen välisestä, lisääntymiseen tähtäävästä avioliitosta. Näin 1800-luvulla muotoutuneet näkemykset ”normaalista” hetero- ja ”epänormaalista” homoseksuaalisuudesta ovat hiljalleen kytkeytyneet osaksi kristillistä opetusta ihmisen luonnosta. Aikaisemmin

kiellettyä tekona ymmärretty homo-seksuaalisuus – sodomia – on käynyt merkitsemään tietynlaista (epänormaalia) ihmistyyppiä.

Uudemman seksuaalisuuden tutkimuksen tulokset auttaa purkamaan tämänkaltaisia kristillisen ihmiskuvan kulttuurisia painolasteja. Inhimillinen seksuaalisuus ei tyhjene hetero- ja homoseksuaalisuuden kategorioihin, vaan halujen, nautintojen, tekojen ja niitä koskevien ihanteiden kirjo on loputon. Ehkä juuri tämän vuoksi niin monet itsensä heteroseksuaaleiksi tuntevat ihmiset kokevat seksuaalisuudestaan häpeää – ”normaali” on aina veteen piirretty viiva, jonka täyttäminen yksilötasolla on mahdotonta.

Jos seksuaalisuus ymmärretään tietyssä historian vaiheessa muotoutuneina ihmisen itseymmärryksen muotoina, se on pikemminkin muuttuvan etiikan kuin muuttumattoman lain kysymys. Heteroseksuaalisuuden kytkeminen osaksi kristillistä ihmiskuvaa voimistaa erontekoa normaalien ja epänormaalien ihmisten välillä. Näin unohdetaan, että jokainen ihminen on seksuaalisuuden alueella haavoittuvainen, vaillinainen ja lähtökohtaisesti ”epänormaali”.

Seksuaalisuuskeskusteluun kaivataan kipeästi uusia avauksia. Ajatus seksuaalisuuden kulttuurisesta rakentumisesta voi tarjota yhden hedelmällisen lähtökohdan tulevaisuuden seksuaalisuuden teologialle. Tämä voi vaatia ennakkoluulotonta mieltä ja rohkeutta kohdata itselle vieraita ajattelutapoja, mutta esioletuksensa huomioon ottava teologinen työskentely voi kantaa hedelmää enemmän kuin aikaisemmin. Ovatko hedelmät parempia, sen aika toivottavasti näyttää. ■

Teemu Ratinen, TM
teemu.ratinen@joensuu.fi

Kirjoittaja toimii tohtorikoulutettavana valtakunnallisessa teologian tutkijakoulussa ja valmistelelee väitöskirjatutkimusta seksuaalisuudesta koetun häpeän ja uskonnollisuuden vuorovaikutuksesta.

VALTAKUNNALLINEN KIRKKOTEKSTIILIVIIKKO 16.–22.11.2009

Järjestyksessään kolmas valtakunnallinen Kirkkotekstiiiviikko järjestetään 16.–22.11.2009 (vko 47). Kirkkotekstiiiviikon tavoitteena on kiinnittää seurakuntien, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden huomio kirkkoteksteihin niin taide-esineenä kuin seurakuntien jokapäiväisenä käyttöesineenä.

Valtakunnallinen ohjelma käsittää seuraavat tapahtumat.

18.11. Kirkkotekstiiiviseminaari ja kirkkotekstiiiviyttelyt, teemana ihmisen elinkaari, Muotoiluakatemia, Kuopio

19.11. Kirkkotekstiiilien hoito, koulutuspäivä, Sisälähetysseuran oppilaitos, Pieksämäki

Valtakunnallisen ohjelman ohella seurakunnat järjestävät aihepiiriin liittyvää omaa, seurakuntakohtaista ohjelmaa.

Vuonna 2009 Kirkkotekstiiiviikko liittyy myös Tiekirkkoihin erityisteemalla ”Kirkkotekstiiilien asema ja merkitys ihmisen elämäntapa- ja matkansaunauksenteissa”. Tiekirjoissa jaettavissa matkansaunauksenteissa on kirkkoteksteiden kuvia ja seurakunnat voivat tuoda esille omia tekstiiiviteitä.

Kirkkotekstiiiviikon ja kirkkotekstiiiviseminaarin tarkempi ohjelma on luettavissa internet-sivuilta osoitteesta www.secco.fi.

Kirkkotekstiiiviikko järjestetään yhteistyössä Kirkkopalvelujen, Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän, Kuopion hiippakunnan, Suomen ortodoksisen kirkon, Muotoiluakatemia, Taideteollisen korkeakoulun ja kirkkohallituksen kanssa.

Kysymyksiin vastaa Kirkkopalvelujen kulttuurisihteeri Tiina Gröhn, puh. 0207 54 2066, sähköposti: tiina.grohn@kirkkopalvelut.fi

Miksi haluaisin rekisteröidylle parisuhteelleni kirkollisen siunauksen?

Kuva Kaija Pyykönen

Kerran minua pyydettiin osallistumaan luterilaisen kirkon edustajana siunaustilaisuuteen. Tällä kertaa oltiin menossa siunaamaan uutta kauppakeskusta, ja tilaisuus oli määrä toimittaa ekumeenisesti, luterilaisen ja ortodoksisen papin läsnä ollessa. Muut työtehtävät estivät minua osallistumasta tähän tilaisuuteen - onneksi. Onneksi - nimenomaan sen vuoksi, että en käsittä miksi kauppakeskus voidaan siunata, mutta oma parisuhteeni ei.

Olen pappi ja mies. Olen myös homo, sillä olen seurustellut monta vuotta saman miehen kanssa. Hänkin on siis homo. Me kaksi homoa emme ole uskaltaneet rekisteröidä parisuhdettamme, vaikka kirkon puolelta siihen ei ole enää estettä. Näin ymmärsin, kun luin 16.3.2009 julkaistua Kirkko ja rekisteröidyt parisuhteet -mietintöä. Jos ja kun rekisteröityminen tapahtuu jonain päivänä meidän kohdallamme, selvää on, että me kummatkin kirkon jäseninä ja seurakuntalaisina sekä minä kirkon pappina haluamme parisuhteellemme kirkollisen siunauksen.

En epäile sitä, ettei Jumala meitä siunaisi jo nyt, vaikkei mitään toimitusta olisikaan. Pappina kuitenkin tiedän, miten merkityksellistä on, että elämän tärkeissä käännekohtissa kokoonnutaan yhteen ja juhlistetaan hetkeä jollakin tapahtumalla tai toimituksella. Tämän vuoksi kai niitä kauppakeskuksiakin siunataan... Kaipaamme hetkeä, ”näkyvää merkkiä”, jossa puhutaan Jumalasta ja pyydetään hänen siunaustaan meille ja meidän yhteiselollemme.

Myönnän, että suhteestamme tekee hämmentävän se, että toinen meistä on pappi. Parisuhteemme herättää kirkon piirissä sekä iloa että surua, sekä toivoa että kauhua.

Toivon merkki se on niille, jotka ovat jo pitkään rukoilleet ja tehneet työtä uudistaakseen kirkon seksuaalioletusta opetusta. Kauhua se herättää niissä, jotka kokevat minun ja minun parisuhteeni kapinoivan kirkon pitkää traditiota, raamatullisuutta ja tunnustuksellisuutta vastaan.

Välillä tuntuu siltä, että jos eläisin avoimesti sellaisena kuin olen, en jättäisi ketään ”kylmäksi”. Toisaalta on selvää että en tee pappintyötäni seksuaalisuudestani käsin, joten tuskinpa minä uhkaisin tai loukkaisin ketään seurakuntalaista työskennellessäni parisuhteeni rekisteröineenä pappina.

Kun kipuilen näiden asioiden kanssa, teen mielikuvaharjoituksia. Kuvittelen, millainen tilanne on muutaman kymmenen vuoden päästä. Silloin kirkossa on kymmeniä eri alan ammattilaisia töissä, jotka elävät rekisteröidyssä parisuhteessa ja joiden parisuhde on siunattu kirkossa. Uskon myös siihen, että kirkko on luonut sellaisen tilan, että seksuaalietiikan kysymyksistä erilailla ajattelevat voivat tuntea olevansa kotonaan samassa kirkossa, vaikka eivät toistensa näkemyksiä täysin hyväksyisikään. Uskon myös, että silloin kirkko on perusteellisesti arvioinut uudelleen sen, mitä homoseksuaalisuus on ja mitä homoseksuaalit ihmiset ovat.

Ajattelen, kuinka muutaman kymmenen vuoden päästä kirkon ihmiset tarkastelevat huvittuneesti sitä keskustelua, mitä meidän aikamme homoseksuaalisuudesta ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvista ihmisistä käydään. Uskon myös siihen, että voin puhua avoimesti työpaikkani kahvituolla siitä, mitä meidän perheemme teki kesälomalla ja millaista oli olla siunaamassa kahden naisen parisuhdetta Kuopion tuomiokirkossa juhannuksena!

nimimerkki

Uuden ajan autuaan ikävöijä

Kirkollinen toimitus on uskon ilmausta

Eräs tuttava kysyi kerran, olisinko valmis homoparin siunaamiseen. Kysymys tuntui silloin teoreettiselta, jonkinlaiselta testiltä. Millainen pappi olen, vanhanaikainen nipottaja vai vapaamielinen uudistaja.

Kysymys ei kuitenkaan ollut teoreettinen. Siihen sisältyi ihan oikea toive kahden samaa sukupuolta olevan ihmisen yhteiselämän siunaamisesta Jumalan edessä. Suoraa pyyntöä siunaamisen toimittamiseen en saanut. Asenteeni oli ilmeisesti liian torjuva.

Entä jos saisin nyt tuollaisen pyynnön?

Luulen, ettei kukaan halua järjestää parisuhteen siunaamistilaisuutta huvikseen tai testatakseen pappia. Tai saadakseen huomiota tai kerätäkseen pisteitä. Kirkon asennetta joku saattaisi olla valmis koettelemaan. Jos toimitusta ei voida järjestää, saadaan vettä myllyyn: sellainen se kirkko on, auttamattoman vanhanaikainen, tekopyhä ja kaavoihin kangistunut.

Kirkollisen toimituksen järjestäminen on mitä syvin uskon ilmaus. Kirkolla ja kristillisellä uskolla on ihmiselle jotakin merkitystä. Halutaan elää Jumalan kasvojen edessä ja pyytää hänen siunaustaan.

Minusta tuollainen tilanne on ensisijaisesti sielunhoidollinen asia. Pitää maltaa kuunnella, millaisen uskonkokemuksen, millaisen elämän ilon tai tuskan keskeltä toive nousee. Kyllä ihminen pitää ottaa vakavasti, kun hän on vakavissaan.

En lähtisi järjestelemään parisuhteen siunaamistilaisuutta heppoisin perustein. Keskustelisin asiasta esimieheni ja mahdollisesti myös työtoverien kanssa. Mitään näytösluontoista speaktaakkelia kirkon alttarin edessä en halua. Mutta kodinsiunaamista voisin soveltaa pienimuotoisessa tilaisuudessa. Sellainen voisi parhaimmillaan olla ilon ja kiitoksen paikka ja välittäisi kokemuksen kirkosta, joka on läsnä ihmiselämän arjessa ja todellisuudessa. ■

Juha Kainulainen
Kajaanin kappalainen

Enkelielämää sinkkuna

Onko se makosata?
Mikä?

Onko se makosata, Hilda toisti.
– Se synti. Minä en tiiä siitä mitään. Minulle aina sanottiin, elä miesten kanssa ruppee. Enkä minä halunnukaan. Sie näit, mihin se johtaa. Näin, myönsi Hilda.

– Vaan olisko sittenkii pitäny?

Sodan naiset keventävät sydämen pakotusta Kuopion kaupunginteatterin lavalla Sirpa Kähkösen näytelmässä Lakanasiivet. Hilda oli päättänyt: puhdasta ja selkeää elämää tästä hamaan loppuun saakka. Lystiä ei pidetty, vaikka saattoi olla, että kaikki kohta loppuu. Seksi oli syntiä. Synti ja häpeä se oli erityisesti naiselle.

...

Itsehillintä on hyve eikä enkelielämään kuulu seksuaalisuus.

Kiusauksesta on anottu selkävoittoja milloin kylvyllä jäisessä vedessä, milloin kohtuuttomalla rasiuksella, milloin Psalttaria lukien.

Naimattoman naisen pyhityselämän merkinä on keskiajalta alkaen ollut siveys vanhuuteen asti. Oikean ja hyvän etsinnässä auttaa

ikä ja aika, mutta eettisten ratkaisujen tekemiseen tarvitaan myös tukea.

Piispojen puheenvuoro (Rakkauden lahja, 2008) korostaa seksuaalisuutta lahjana. Lyhyessä yksineläjille suunnatussa kappaleessa tähdennetään seurakuntayhteyden merkitystä hengellisenä kotina sekä jokaisen ihmisen arvoa riippumatta siitä, elääkö hän avioliitossa vai yksin. Hoitavaa, toki!

Perheen osalta seksuaalisuus on Jumalan lahjaa, yksinään asuvien kohdalla tämän lahjapaketin narut pysyvät kirkonmiesten hyppysissä tiukasti kiinni. Neitsyyden armosta ei enää puhuta, naimattoman kutsumukseen Paavalin esimerkin mukaan sen sijaan viitataan. Ihannemalli pitää olla, mutta miten monta jääkään ydinperhekaavion ulkopuolelle - toisenlaiseen elämään, hyvään tai risaisempaan todellisuuteen.

Matka ihanteeseen saattaa olla pitkä. Ehkei ”se oikea” tule vastaan koskaan, ei edes se toiseksi paras.

...

Elämä on matka ja seikkailu, jossa valinnoista kannetaan vastuuta.

Viisas oppii asettamaan palapeliin kuuluvat osa-alueet oikeisiin mittasuhteisiin.

Jos on sinut itselleen, on tehnyt tuttavuutta myös seksuaalisuutensa kanssa. Vastuullisen seksin ja irrallisten suhteiden välille ei saa piirtää yhtäläisyysmerkkiä.

Moraalinvartijan roolia kirkko ei tarvitse – media kyllä hoitaa sen tehtävän – mutta nostattakoon eettistä keskustelua entistäkin enemmän. Ihmisen kunnioitus ja toisen huomiointaminen soittavat samaa säveltä – oli ruksi siviilisäädyn kohdalla missä ruudussa tahansa.

...

”Hallinnollinen tehottomuus on suurempi synti kuin seksuaalinen moraalittomuus”, tuiskahti arvatkaas kuka?

Florence Nightingale, kristillisen naisihanteen sinkkuidoli. Puritaaniksi leimattu lampun kantaja osasi viisaasti lumota myös miehiä.

Lahja Pyykönen
päätoimittaja, pastori, Kuopio

Seksi, valta ja tuomiokapituli

Vuonna 1939 eräs kirkkoherra oli Kuopion tuomiokapitulissa kuulusteltavana ”sopimattomasta elämästään”, josta seurakunnan kirkkoneuvoston jäsenet olivat tehneet kantelun. Naimisissa oleva kirkkoherra oli seurustellut ja ”hyväillyt” ei ainoastaan yhtä vaan useampaa naista. Kirkkoherra vetosi riitaisaan liittoonsa ja kertoi harkitsevansa avioeroa.

Kirkkoherran tapaus ei jäänyt ainoaksi laatuaan. Vuosien saatossa moni pappismies joutui tekemään tiliä elämänsä yksityisimmistä asioista. Kuulusteluissa selvitettiin langenneen papin ja hänen puolisonsa sekä rakastettujensa suhdetta kiusallisuuksiin menevällä yksityiskohdaisuudella, jossa ei tunnettu armoa eikä häveliäisyyttä. Yksi tuomiokapitulin jäsen toimi ”virallisena syyttäjänä”, joka johti kuulustelua ja esitti syytteet ja kurinpidollisten toimet. Silloin kun omat keinot eivät riittäneet, tuomiokapituli saattoi pyytää lääninhallitusta määräämään rikospoliisitutkimukset.

Kuopion hiippakunnassa rangaistiin pappeja epäsiiveellisestä elämästä huomattavasti useammin kuin missään muussa hiippakunnassa

vuosina 1940–1989. Olivatko Kuopion hiippakunnan papit siis muiden hiippakunnan pappeja moraalittomampia? Vai olivatko he näitä epäonnisempia avioelämässään? Vai olivatko he vain salailussa muita lahjattomampia?

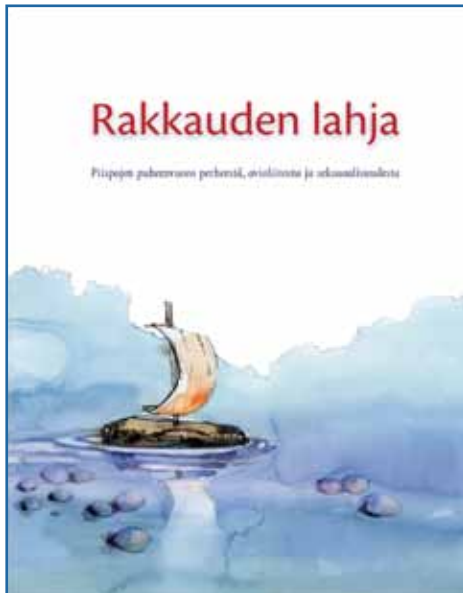
Kuopion korkeita lukuja selittää ainakin se, että hiippakunnan alueella tehtiin muutenkin runsaasti pappeihin kohdistuneita kanteluita ja ilmiantoja, aivan kuten nykyäänkin. Pappeihin kohdistunut kontrolli oli vahvempaa kuin muualla Suomessa. Syyksi on arveltu herätysliikkeistä, erityisesti herännäisyydestä ja lestadiolaisuudesta, nousseet tiukat arvoarvostelmat. Yhtä hyvin voisi pohtia itäsuomalaisen kansanluonteen ja herravihan vaikutusta.

Myös piispojen ja tuomiokapitulin roolit herättävät kysymyksiä. Yhtäältä tuomiokapituli oli toimenkuvansa vanki. Kirkkolaki velvoitti selvittämään kaikki valitukset ja antamaan rangaistukset. On kuitenkin kysyttävä, edistikö tuomiokapituli kenties itse seksuaalimoraalia koskevien asioiden esille ottamista. Oltiin Kuopiossa hanakampia

syyttämään huhupuheiden perusteella pappeja kuin muualla? Hoitivatko muut piispat näitä tapauksia enemmän kahdenkeskisin keskusteluihin? Oliko Kuopion tuomiokapitulin jäsenten suhtautuminen seksiin ja seksuaalisuuteen kielteisempi kuin muualla vai painottivatko he voimakkaammin papin esikuvallisuutta?

Kuopion hiippakunnan pappien onneton elämä liittyy kristillisten kirkkojen ja seksuaalisuuden historian suuriin linjoihin. Valta ja seksi ovat monella tapaa olleet vaikea ja vaarallinenkin yhdistelmä. Aina arvioinneissa ei ensi sijalla ole ollut teologia. Ratkaisuihin ja suhtautumiseen ovat yhtä lailla vaikuttaneet vallanhimo, kilpailu, sukupuoli, ihmiskuva ja pelko kirkon aseman heikkenemisestä. Niinpä Kuopion tuomiokapituliin piti erään papin seksuaalisia hairahduksia raskaina siksi, että ne herättivät arvostelua kirkkoa kohtaan entuudestaan kirkkokriittisellä teollisuusalueella. ■

Marjo-Riitta Antikainen

RAKKAUDEN LAHJA

Piispojien puheenvuoro perheestä, avioliitosta ja seksuaalisuudesta. Helsinki: Kirjapaja 2008

Viimevuoden lokakuussa piispat julkaisivat kirjan Rakkauden lahja. Rakkaudesta ja seksuaalisuudesta ei ole kirkossa kovin usein julkaistu kannanottoja. Edellisestä kerrasta on kulunut 24 vuotta.

Piispojien puheenvuorossa toistetaan kristillistä kannanottoa perhe-elämän ja avioliiton tärkeydestä. Lapsen kannalta tämä on erittäin merkittävää. Lapsi kasvaa aikuiseksi vuorovaikutussuhteessa omien vanhempiensa kanssa.

Vanhempien suhde on lapsen elämälle ja kasvulle turvallinen perusta, josta käsin lapsi voi alkaa tutkia omaa persoonallisuuttaan ja ympäröivää maailmaa. Lapsen tulee voida kokea, että hän on vanhemmillensa tärkeä ja rakastettava saaden heiltä lohdutusta ja turvaa. Hän on tullut nähdyksi ja on ainutlaatuinen vanhempiensa silmissä. Tämä on paras perusta ja lähtökohta elämään.

Itseen etsimässä

Yli 30-vuotisen työurani aikana perheneuvonnassa olen havainnut, että tällainen perusedellytys, joka kuuluu jokaiselle lapselle, ei käytännössä toteudu kaikkien kohdalla. Avio- ja

avoerot ovat yleisiä, ja niiden keskellä lapsi joutuu etsimään itseään ja aikuistuvaa minäänsä, seksuaalisuuttaan, monien ihmissuhteiden verkostossa.

Nuori miettii omaa seksuaalista suuntautuneisuuttaan ja joutuu erilaisiin ihmissuhteisiin. Hän saattaa olla hyvin hämmentynyt omasta homoudestaan tai biseksuaalisuudestaan. Nämä ovat asioita, joista kirkossa on vaiettu.

Keskustelu homosuhteista on käynnistynyt varovaisesti. Kipeimmin se käydään niissä perheissä, missä isä tai äiti kypsällä iällä huomaa seksuaalisen suuntautuneisuutensa olevan aivan jotain muuta kuin mitä hän nuoruudessaan on itsekään luullut. Rakastuminen samaa sukupuolta olevaan sekoittaa mielen ja ihmissuhteet.

Samalla tavalla hämmentävää on saada tieto oman nuoren seksuaalisesta suuntautuneisuudesta. Se saattaa herättää hyvin monenlaisia tunteita ja reaktioita perheessä.

Ero on riski

Aikamme kierrätys- ja kertakäyttökulttuurissa myös ihmissuhteet ovat

tulleet eräänlaiseksi kierrätystavaraksi. Siitä huolimatta, että piispat korostavat avioliiton ja ainoastaan siihen kuuluvan seksuaalisuuden merkitystä, se käytännössä toteutuu harvojen kohdalla pelkästään yhden ihmissuhteen kanssa.

Jokainen joutuu seksuaalisiin kokemuksiinsa omalla tavallaan ja ajallaan. Niihin ei välttämättä ole vaurauduttu kovinkaan järkevästi etukäteen. Vietin voima on vahvempi kuin järjen ääni. Näissä tilanteissa on korostettava vastuullista seurusteluseksiä, mihin kuuluu toisen ihmisen kunnioittaminen.

Todellisuudessa monen nuoren kohdalla vanhempien parisuhteet rakoilevat ja kumppanit vaihtuvat. Vanhemmat elävät eroprosesseissaan ja uusissa rakastumissuhteissaan. Se sekoittaa myös nuoren turvaverkoston.

Avio- ja avoerojen tuomat ihmissuhteet eivät aina ole sopuisia. Eroista aiheutuvaa turvattomuutta ja lasten sekä nuorten oirehtimista ihmetellään vuosien viiveellä. Pieni lapsi sopeutuu erilaisiin tilanteisiin, mutta eron vaikutukset tulevat myöhemmin esille. Lapsen asema erotilanteessa on aina erilainen kuin

aikuisen ja se on hänen elämässä pitkäaikainen prosessi.

Puuttuuko kirkolta ja piispoilta uskallusta sanoa suoraan, että avioero on riskitekijä lapsen kehityksessä. On haasteellista pitää esillä lapsen etua keskellä omaa erokriisiä. Mielestäni tietyt asiat on uskallettava sanoa ääneen syyllistämättä ja syyttämättä ketään. Erossa ei erota vanhemmuudesta. Rakkauden lahja, armo ja siunaus kuuluvat myös eronneelle.

Epärealistisia unelmia

Piispat painottavat kodin merkitystä tiedon jakajana ja seksuaalisuuteen kasvattajana jopa 18-vuotiaiksi asti. Mielestäni se on unelma, mutta aikanamme epärealistinen tavoite. Nuoret saavat paljon aikaisemmin kuin vanhemmat arvaavatkaan vaikutteita muualta.

Vanhempina emme pysty heittä enää suojelemaan täysi-ikäisiä vaikka haluaisimme. Vanhemmat eivät myös kykene oman estoisuutensa takia puhumaan luontevasti nuortensa kanssa seksuaalisuudesta, koska siitä on aina vaiettu. Olen piispojen kanssa samaa mieltä, että ”olisi löydettävä luonteva tapa puhua seksuaalisuuteen liittyvistä tunteista, vuorovaikutuksesta, luottamuksesta, sitoutumisesta ja toisen kunnioittamisesta”. Lähtökohta siihen on aikuisen luonteva suhtautuminen omaan itseensä ja seksuaalisuuteensa.

Piispat Wille Riekkinen ja Kari Mäkinen eivät allekirjoittaneet piispojen puheenvuoroa. Ymmärrän heitä. Millainen kirjasta olisi tullut, jos kirjoittajajoukossa olisi ollut myös naisia?

Kristiina Ekroth
Perheasiain neuvottelukeskukseen johtaja
Varkaus

KUOPION HIIPPAKUNNAN JUHLAVUODEN TAPAHTUMAT 2009

PÄÄTAPAHTUMAT 5.–6.9.2009 KUOPIOSSA

Lauantai 5.9.2009

Tori

- Torilavalla puheita ja tietoiskuja sekä erilaisia lähetykseen liittyviä tanssi- ja musiikkiryhmiä
- Torimyyntipaikoille kutsutaan seurakuntia ja eri lähetysjärjestöjä myymään omia tuotteitaan lähetyksen hyväksi. Pöytävaraukset Lähetystoimistosta.

Musiikkikeskus

- Lähetykseen liittyviä näyttelyjä klo 14 alkaen
- Lähetyksen ja hiippakunnan juhlavuoden pääjuhla musiikkikeskuksessa klo 16.00.
- Puhujina piispa Wille Riekkinen ja lähetysjohtaja Seppo Rissanen, esiintyjinä tanssiryhmä Promenadea Suomussalmelta, käsikelloyhtye Dolce Kuopiosta
- Nuorten konsertti klo 18.00. Esiintyjinä kuopiolainen Jarkko Maukonen Band sekä Kraka-yhtye

Tuomiokirkko

- Klassisen musiikin konsertti Tuomiokirkossa klo 18.00. Konsertissa esiintyvät Esa Ruuttunen sekä Kuopion konservatorion kamariorkesteri johtajanaan Antti Meurman
- Klo 20.00 Iltamessu tuomiokirkossa
Messun toimittamisesta vastaavat tuomiokirkkoseurakunta ja Pielisensuun seurakunta

Sunnuntai 6.9.

Juhlamessu Kuopion tuomiokirkossa klo 10

- saarna piispa Wille Riekkinen
- kirkkokahvit kirkonmäellä

Päiväjuhla keskusseurakuntatalolla klo 13

MUUT TAPAHTUMAT

Jäljellä olevat rovastikuntapäivät 2009

- 24.9. Leppävirran rovastikunta
- 6.10. Pieksämäen rovastikunta
- 20.10. Joensuun rovastikunta
- 10.11. Tuomiorovastikunta
- 26.11. Nilsiä rovastikunta
- 9.12. Nurmeksens rovastikunta

Kirkkotekstiiliseminaari 17.–18.11.09 Kuopiossa

- Järjestäjänä Kirkkopalvelut, Kuopion ev.-lut. seurakuntayhtymä ja Kuopion hiippakunta

Mistä opiskelijoita ja uusia työntekijöitä kirkkoon?

Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak) tarjoaa koulutusta kirkon tehtäviin. Diakin koulutuksiin haetaan ammattikorkeakoulujen yhteishakuajoina. Kirkon diakonian ja nuorisotyön virkoihin haluaville on tarjolla kolme erilaista suuntautumisvaihtoehtoa: diakoninen hoitotyö (diakonissa), diakoninen sosiaalityö (diakoni) ja kristillinen kasvatusta (kirkon nuorisotyön ohjaaja). Suuntautumisvaihtoehdossa suoritetaan joko sosionomin tai sairaanhoitajan ammattikorkeakoulututkinto.

Diak Idän yksikössä Pieksämäellä alkaa ensi elokuussa sairaanhoitaja-diakonisan ja sosionomi-diakonin opinnot. Elokuussa alkaa myös aikuiskoulutuksena ns. muuntokoulutus sosionomi-diakoniksi. Seuraava yhteishakuajoina on syksyllä 2009, jolloin haetaan tammikuussa 2010 alkaviin opintoihin.

Lisätietoja:
www.diak.fi
www.pieksamaki.diak.fi

Hiippakunnan alueella toimii kaikkiin kirkon virkoihin valmistavia oppilaitoksia. Diakonia-ammattikoulu Idän yksikkö Pieksämäellä on yksi niistä. Hyvä tilanne on muuttunut huoleksi.

Mistä löytyy hakijoita diakonia-alan ja kirkon nuorisotyön koulutuksiin? Tämä vakava kysymys on herännyt, kun arvioidaan vetovoimaisuuskertoimia ja hakutilastoja.

Viime vuonna Pieksämäellä oli aloituspaikkoja diakoniseen hoitotyöhön 12, diakoniseen sosiaalityöhön 15 ja kristilliseen kasvatukseen 18. Opiskelijat saatiin elokuussa diakoniryhmään, mutta ei diakonissaryhmään. Kristillinen kasvatusta on aiemmin kiinnostanut nuoria eniten, mutta hakijoiden määrä on viime vuosina laskenut. Nuorisotyön ohjaajien ryhmä aloitti tammikuussa.

Nuorten ikäluokat Itä-Suomessa ovat pienenevässä, mutta tilastojen mukaan niiden vaikutus pitäisi näkyä vasta vuoden 2012 jälkeen. Hakutilastojen perusteella nuoria kiinnostaa kuitenkin sosiaaliala ja hoitotyö. Miten diakoniatyö ja nuorisotyö saadaan kiinnostaviksi? Jokainen seurakunnan työntekijä luo ympärilleen mielikuvaa työstään ja osaamisestaan. Moni nuori haluaa alalle, jossa saa kokea työn mielekkyyden ja merkityksen.

Hyvä harjoittelukokemus houkuttelee työntekijäksi

Diakin, hiippakuntien ja seurakuntien työntekijöiden tehtävänä on rekrytoida uusia työntekijöitä. Rekrytointi tapahtuu monella tavalla. Diakin tehtävänä on huolehtia tasokkaasta koulutuksesta ja opiskelijarekrytoinnista markkinoimalla koulutuksia.

Erityistä merkitystä on koulutuksen aikana toteutuneella harjoittelulla diakoniatyössä tai nuorisotyössä. Opiskelijan kokemus onnistuneesta harjoittelusta luo mielikuvaa omasta ammatillisesta osaamisesta ja vahvistaa halua hakeutua seurakuntaan töihin. Kesätyöpaikka diakonia- tai nuorisotyössä voi saada saman innostuksen aikaan. Tässä seurakuntien harjoittelun ohjaajat ovat avainasemassa.

Hiippakuntasihteerit ja kirkon alan opettajat ovat yhdessä toteuttaneet harjoittelun ohjaajien neuvottelupäiviä. Koulutettu ja motivoitunut harjoittelun ohjaaja saa opiskelijan innostumaan kirkon töistä. Kuopion, Mikkelin ja Lapuan hiippakunnan sihteeristö on käynyt Pieksämäellä vierailuilla järjestäen vuosittain Kirkon päivän. Sen tavoitteena on luoda opiskelijoille hyvä ja oikea mielikuva kirkosta työpaikkana.

Tule mukaan rekrytointitalkoisiin!

Kerro oman työsi hienoudesta ja kannusta hakemaan kirkon virkoihin! Pidä yhteyttä koulutuksessa oleviin seurakuntasi jäseniin! Näin voit olla tukemassa koulutuksen säilymistä oman hiippakunnan alueella ja uusien työntekijöiden saamista seurakuntiin.

Tule mukaan rekrytointitalkoisiin!

Helena Kotisalo
lehtori
Diak Itä, Pieksämäki

riisu kengät
maa jolla seisot on pyhää

Lastenohjaajien valtakunnalliset neuvottelupäivät 14.-15.9.2009, Kuopion Musiikkikeskus, Kuopionlahdenkatu 23

Maanantai 14.9.2009

10.00-12.00 Ilmoittautuminen ja kahvi Kuopion Musiikkikeskuksen aulassa

11.00-12.00 Lounas

12.15-13.15 Avajaiset
Piispa Wille Riekkinen
Kuopion lastenohjaajat

13.30-14.45 Pihalla pyhästä?
Avataan kolme ovea koko kirkon yhteiseen painopisteeseen PYHÄ. Ovissa lukee Jumala, Sunnuntai a Ekologia.
TM, pastori, kouluttaja Anita Ahtiainen, SLK

14.45-15.00 Lasten Keskus ja kirjojen uutuuudet

15.00-15.30 Kahvitauko

15.30-17.00 Tehdas loppuu – kirkko jää
Kokemuksia seurakunnan merkityksestä toivon rakentamisen kumppanina työttömyyden kourissa
Pastori Taina Manninen, Kajaanin seurakunta

Kommenttipuheenvuoro

18.00 -19.30 Päivällinen Musiikkikeskuksen valohallissa sisältäen kevyttä ohjelmaa
Nuorisokanttori Jarkko Maukonen, Kuopion seurakuntayhtymä

20.15-21.15 Iltamessu Kuopion tuomiokirkossa
Kirkkoherra Jaana Marjanen, käsikelloyhtye Dolce johtajana kanttori Seppo Kirkinen, Kallaveden srk, kanttori Leila Savolainen, Alavan srk

Tiistai 15.9.2009

8.00 Kirkon lastenohjaajat ry:n vuosikokoukseen ilmoittautuminen

8.15-9.45 Kirkon lastenohjaajat ry:n vuosikokous

Kirkon Lastenohjaajat ry tarjoaa kahvia

10.00 Absolut Finland
– kahden miehen tanssillinen myyntipuhe Suomesta
Tanssiteatteri Minimi

10.15-11.45 Maa jolla seisot – Pyhä yhteys jalkapohjissa
Tutkija Suvi-Elise Nurmi, Helsingin yliopisto

11.45-12.15 Ajankohtaisia asioita

12.15-13.30 Lounas

13.15-14.30 Lapsen kielellinen tietoisuus
Kehityspäällikkö Tuula Honkanen, Kajaanin yliopistokeskus

14.30-15.15 Kättä päälle
koordinaattori Kaisa Rantala, TPOK –hanke ja pääsihteeri Kalevi Virtanen, SLK

15.30-15.45 Päätös ja kahvi
Kuopion lastenohjaajat
Kouluttaja, konsultti Seija Saarinen

Neuvottelupäivillä on Lasten Keskuksen materiaalityttöily.

Osallistumismaksu: 130 €. **Ateriapaketti (pakollinen):** 92 € (sis. lounaat, kahvit ja iltaruoaan).

Majoitusvaraukset 17.8. mennessä: Kiintiövaraus (SEU140909) Scandic Kuopio, 1hh 90 €/vrk, 2hh 110 €/vrk. Varaukset suoraan hotellista p. (017) 195 2210 tai kuopio@scandichotels.com Kiintiövaraus (Lastenohjaajat) Sokos Hotel Puijonsarvi 1hh 87 €/vrk, 2hh 107 €/vrk. Varaukset suoraan hotellista p. (017) 192 2105.

Ilmoittautuminen 14.8. mennessä: Seurakuntien Lapsityön Keskukseen ilmoittautumislomakkeella osoitteessa www.evl-slk.fi tai sähköpostitse ilmoittautuminen@lastenkeskus.fi tai p. (09) 6877 4510.

Tiedustelut: Seija Saarinen, SLK, p. 050 5250 349.

Järjestäjät: Seurakuntien Lapsityön Keskus, Kirkon lastenohjaajat ry ja Kuopion hiippakunta.

Huom! Osallistumisen voi peruuttaa kuluitta viimeistään kaksi viikkoa ennen koulutuksen alkua. Myöhemmin tehdyistä peruutuksista perimme 50 € toimistokuluja sekä aiheutuneet kulut. Peruuttamatta poisjäämisestä veloitamme koko osallistumismaksun sekä aiheutuneet kulut. Oikeudet muutoksiin pidetään.

JOHTAVIEN DIAKONIAN VIRANHALTIJOIDEN TAPAAMINEN

tuomiokapitulissa
tiistaina **25.8.2009** klo 11–15

DIAKONIAN ROVASTIKUNNALLISTEN YHTEYSHENKILÖIDEN TAPAAMINEN

tuomiokapitulissa
maanantaina **31.8.2009** klo 11–15

HIIPPAKUNNALLINEN TYÖNOHJAAJIEN NEUVOTTELUPÄIVÄ

torstaina **17.9.2009** Tetrimäellä, Vehmersalmella. Neuvottelupäivän aiheena on ”Myötätuntouupuminen työnohjaajan näkökulmasta”. Aiheesta on alustamassa psykoterapeutti, työnohjaaja Leena Nissinen.

KANSAINVÄLISEN DIAKONIAN PÄIVÄ – TOIVON TORSTAI

Neuvottelupäivään torstaina **1.10.2009** Kontiolahdella kutsutaan seurakuntien työntekijöitä ja luottamushenkilöitä, KUA:n yhteishenkilöitä, yhteisvastuukerääjiä ja kaikkia kansainvälisestä diakoniasta kiinnostuneita.

Ilmoittautuminen Kirkon Ulkomaanapuun viikkoa ennen koulutuspäivää, p. (09) 180 2427, karita.lindenniemetti@evl.fi. Koulutuspäivä on maksuton.

VANKILASIELUNHOITAJIEN NEUVOTTELUPÄIVÄ

tuomiokapitulissa
keskiviikkona **7.10.2009** klo 9.30–13

YHTEISVASTUUKERÄYKSEN HIIPPAKUNNALLISET STARTTIPÄIVÄT 2009

Starttipäivään kutsutaan seurakunnasta ns. Vastuuryhmä, johon voisi kuulua kirkkoherra/joku papiston edustaja, diakonia- ja nuorisotyöntekijä, vapaaehtoinen keräyspäällikkö ja yksi luottamushenkilö. Mukaan voi lähteä myös muita Yhteisvastuukeräykseen osallistuvia seurakunnan työntekijöitä.

Alueellisten päivien ajankohdat ja paikat ovat seuraavat:

16.11.2009

Kajaanin ja Nurmeksen rovastikunnat, Paltamon opisto, Mieslahti

17.11.2009

Iisalmen, Siilinjärven ja Nilsian rovastikunnat, Kiuruveden seurakunta

18.11.2009

Kuopion tuomiorovastikunta ja Pieksämäen rovastikunta, Kuopion tuomiokirkkoseurakunta

19.11.2009

Joensuun ja Leppävirran rovastikunnat, Leppävirran seurakunta

Tule mukaan kehittämään seurakuntasi Yhteisvastuukeräystä sekä saamaan tietoa vuoden 2010 Yhteisvastuukeräyksen keräyskohteista!

Ilmoittautuminen viimeistään 30.10.2009 tuomiokapitulien vahtimestarille p. (017) 288 8400, osmo.karppinen@evl.fi. Starttipäivä on maksuton.

PYHÄLLÄ MAALLA?

Hiippakunnan nuorisotyön neuvottelupäivät (”vuosiaiheseminaari”) pidetään **30.9.–1.10.2009** Partaharjulla. Tule ottamaan ensimmäisiä askeleita vuoden 2010 Pyhä-painopisteeseen, kokemaan, kuulemaan ja aavistamaan Jumala, elämän ja luonnon pyhyttä! Kutsukirje ohjelmineen postitetaan seurakuntiin kesän alussa.

RIPPIKOULUSAUNAT 2009

Vuoden rippikouluksaunat järjestetään yhdessä Lähetyksen kasvatustiimin kanssa. Aiheena on siis lähetyksen rippikouluksa.

Rippikouluksaunat on tarkoitettu kaikille rippikoulutustyötä tekeville, myös kantoreille ja diakonian viranhaltijoille.

16.9.

Iisalmen rovastikunta, Pyhäjärvi
27.–28.10.

Leppävirran ja Pieksämäen rovastikunnat, Pieksämäki

29.10.

Joensuun rovastikunta, Liperi

11.11.

Joensuun seurakuntayhtymä, Noljakka

Rippikouluksaunojen kutsut saapuvat rovastikunnan yhdyskuntailta tai isäntäseurakunnalta. Tarkkaile postiasi ja osallistu – pysy kehityksessä mukana!

SEURAKUNTIEN PARTIOVASTAAVIEN HIIPPAKUNNALLINEN SEPPO-PÄIVÄ 8.9.2009 JOENSUUSSA

Vastaatko seurakuntasi partiotyötä tai oletko siitä kiinnostunut? Tule kuulemaan mm. kirkon ja Suomen Partiolaiset ry:n yhteistyösopimuksesta, KILKE-suurleiristä 2010 ja yhteistyöstä Senegalin partiolaisten kanssa.

Ilmoittautuminen 30.8.2009 mennessä osmo.karppinen@evl.fi, lisätietoja Juha Antikaiselta. Päivä on ilmainen.

PARISUHTEEN PALIKAT OHJAAJAKOULUTUS 3.-4.10.2009 KUOPIOSSA

Parisuhteen palikat on helppokäyttöinen työväline parisuhdetyöhön (www.parisuhteenpalikat.fi). Kurssi on tarkoitettu pariskunnille, jotka ovat kiinnostuneita toimimaan parisuhdekurssien/ryhmien ohjaajina. Mukaan mahtuu 10 paria. Kurssi on avoin kaikille, ei vain srk:ien työntekijöille.

Kouluttaja: Arja Seppänen, kirkon perheasiain yksikkö.

Hinta: vain ateriamaksu 20 €/henkilö

Paikka: Kuopio, Penkereen leirikeskus (Rytky)

Ilmoittautuminen: tuomiokapituliin 11.9.2009 mennessä

PÄIVÄHOIDON USKONTOKASVATUKSEN MENTORIKOULUTUS (5 OP)

(UUDET KURSSIAJAT!)

Kunnallinen päivähoito kaipaa monessa paikassa tukea tehtäviensä mukaisen uskontokasvatuksen hyvään toteuttamiseen. Tähän tehtävään koulutetaan mentoreita, jotka kulkevat yhteistyöpäiväkodin rinnalla. Etsimme nyt mentoriksi halukkaita – olette tervetulleita koulutukseemme!

Koulutuksen 1. jakso on **20.-21.10.2009** ja 2. jakso on **20.-21.4.2010**

Molemmat koulutusjaksot pidetään Kuopiossa Rytkyn leirikeskuksessa.

Osallistumismaksu on 185 € + majoitus ja ruokailukulut

Koulutus on avoin lastenohjaajille, lapsityönohjaajille ja -teologeille.

Ilmoittautuminen: kurssit@seurakuntaopisto.fi – pikimmiten!

LÄHETYSOIMISTON PUHELINNUMEROISSA MUUTOS

Lankaliittymä (017) 288 8413 jää pois 1.7.2009 alkaen.

Lähetystoimiston numero on jatkossa nykyinen toimistonhoitajan kännykkänumero eli 040 451 4135. Hiippakunnan lähetys sihteerin kännykkänumero muuttuu samoin 1.7.2009 alkaen. Jukan uusi numero tulee olemaan 040 590 2321

LÄHETYSTÄ JUHLIEN MERKEISSÄ

UUDET JAOT!
Valtakunnalliset Lähetysjuhlat
Tampereella 5.-7.6.2009

Katso ohjelma- ja muut tiedot osoitteesta: www.lahetysjuhlat.fi

Lähetysjuhlien yhteydessä perjantai-päivänä Tampereella myös Missiologinen symposium otsikolla Kristillinen kirkko globaalina vaikuttajana. Katso ohjelma osoitteesta: www.lahetysjuhlat.fi/ohjelma/missiologinen-symposiumi/

LÄHETYS

MUITA KEVÄÄN JA KESÄN JUHLIA

Tie yhteyteen.

Kylväjän kesäpäivät Vihdissä
12.–14.6.2009. www.flom.fi

Piipiasta päähän ja sydämeen.

Ekumeeninen raamattutapahtuma
Tikkurilassa 15.–17.5.2009.
Vantaan seurakuntayhtymä ja Suomen Piipiaseura www.bible.fi

Kristus tuo rauhan.

Radiolähetyksen kesäpäivät Lahdessa
26.–28.6.2009.
www.sansa.fi/fi/suomessa/kesapaivat

Purjeisiin tuulta anna.

Valtakunnallinen evankeliumijuhla 2009.
Kristiinankaupunki 26.–28.6.2009.
www.evankeliumijuhla2009.info

Risteysasemalla.

Kansanlähetyspäivät 3.–5.7.2009
Kouvolassa otsikolla www.kansanlahetyspaivat.fi

Kirkkopäivät Jyväskylässä
21.–23.8.2009

Kuopion hiippakunnan lähetysseminaari

Aika: 23.–24.10.2009
Paikka: Rytilahden maja, Sotkamo
Erillinen ilmoitus lähetetään seurakuntiin kesäkuussa

LÄHETYKSEN JUHLAVUOSI 2009

Vuonna 2009 tulee kuluneeksi 150 vuotta Suomen Lähetysseuran perustamisesta. Tuleva juhluvuosi on sekä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetystyön että Lähetysseuran juhluvuosi.

Lähetysten juhluvuotta vietetään niin valtakunnallisesti kuin hiippakunta- ja seurakuntatasolla. Kuopion hiippakunta täyttää ensi vuonna myös 70 vuotta ja tuota juhluvuotta vietetään eri yhteyksissä lähetysten merkeissä.

Katso tarkemmat tapahtumatiedot sivulta 15

KRISTINUSKON MUUTTUVAT KASVOT

Lähetysteologinen luentosarja Joensuun yliopistossa syksyllä 2009
Tiistaisin 20.10.–8.12. klo 17.00–19.00

20.10. Mihin menet kristinusko?
Kristinuskon globaalit trendit
Dos. Risto Ahonen

27.10. Thaitanssia silkkisessä albassa.
Jumalanpalvelus paikallisen kulttuurin sävyttämänä
TT Lilja Kinnunen-Riipinen

3.11. Vapautuksen teologiasta uushelluntalaisuuteen.
Latinalaisen Amerikan teologiaa
TT Tapio Leskinen

10.11. Meditaatiokeskus tai moskeija keskellä kylää?
Kristinuskon haasteet Euroopassa
Dos. Jyri Komulainen

17.11. Teologiaa kiinalaisin sanamerkein.
Jälkidenominationaalinen kirkko Kiinassa
TM Heikki Hilvo

24.11. Afrikkalaisen teologian haasteet. Re-reading Christ in the context
TM Mari Pöntinen

1.12. Kontekstuaalista teologiaa Lähi-idässä. Messiaaniset juutalaiset alkukirkon perintöä vaalimassa
TM Jukka Koistinen

8.12. Kansainvälinen keskustelu kääntymisen teologiasta. Postmoderni aika kääntymisen kulttuurina
Dos. Risto Ahonen

16 h luentoja + oppimispäiväkirja ja oheismateriaalia

Luentosarja järjestetään yhdessä Joensuun yliopiston, Kuopion hiippakunnan ja Suomen Lähetysseuran kanssa. *Dos. Risto Ahonen* vastaa suorituksen hyväksynnästä.

Tiedustelut

sähköpostilla: jukka.koistinen@evl.fi,
puhelimella: (017) 288 8412,
Jukka Koistinen

Erillinen mainos luentosarjasta lähetetään seurakuntiin kesäkuussa.

KESKELLÄ VIRTA A JOKI

Hiippakunnallinen nuorisotapahtuma
3.10.2009 Joensuussa

10.00 Ilmoittautuminen
Joensuun urheilutalo, Koskikatu 12

11.00 Aloitustapahtuma
• Mukana mm. Mikko Vaismaa ja
Houseband Outokummun nuoret

12.00 Suvantotyöskentelyt I
• Mielenkiintoisia kanavatyöskentelyjä
joka makuun

13.30 Ruokailu

15.00 Suvantotyöskentely II

18.00 Metallimessu

Lisää tapahtumasta ja
suvantotyöskentelyjen ohjelmasta
löydät nettisivuilta
www.janoa.fi

Ilmoittautuminen tapahtumaan
nettisivuston kautta 14.9.2009
mennessä.

LAKANASIIVISTÄ TULI KUOPION KAUPUNGINTEATTERIN VETONAULA

Sirpa Kähkösen romaaniin perustuva Lakanasiivet on Kuopion kaupunginteatterissa vetänyt salit täyteen yleisöä koko kevään ajan. Menestysnäytelmän esitykset jatkuvat syyskaudella 2009.

Näytelmä ajoittuu jatkosodan alussa yhteen päivään, jolloin Kuopiota pommitettiin ensimmäisen ja ainoan kerran. Pommituskohtaus on dramaturginen kokoamis- ja hajotuspiste, joka vetää näennäisen irralliset tarinat yhteen ja muodostaa mielen päälle jäävän yhteisen kokemuksen.

Sirpa Kähkönen on romaaneissaan kuvannut historiallisen tarkasti kuopiolaista elämänmenoa 1930- ja 1940-luvulla. Näytelmäkin ammentaa todellisuudesta, sillä Kuopion pommituksessa 1.7. 1941 tuhoutui suuri Itkonniemellä sijainnut Sammon saha.

Näytelmän ytimessä on kuitenkin lasten kokemus sodasta. Musertavinta oli, että sota pystyi katkaisemaan siteistä vahvimmankin, erottamaan äidit ja lapset toisistaan. Sitä mittaria ei ole, jolla mitattaisiin lapsen hätää äidistä tai äidin ikävää ja huolta evakkoon lähetettyjen lasten takia.

–Näytelmän ja kirjan nimi Lakanasiivet symboloi ihmisen pyrkimystä nousta unelmien avulla arjen yläpuolelle, Sirpa Kähkönen kertoo.

Narulle ripustetut lakanat kertovat myös naisten ylläpitämän arjen ja arjen rutiinien yhteisöä koossa pitävästä voimasta. Pienten asioiden varaan rakentuu tunne elämähallinnasta, vaikka ympärillä näyttää kaikki tuhoutuvan.

Kaija Vuorio

Kuva Pekka Mäkinen

Lakanasiivissä sota
juoksuttaa siviiliväestöä.
Mukana ovat näyttelijät
Lotta Huitti, Seija Pitkänen,
Lina Patrikainen ja Katri-
Maria Peltola.

Pappina vähemmistö-kirkossa

Jo yli 14 vuoden ajan olen saanut tutustua Itävallan evankelis-luterilaiseen kirkkoon, ensin au pairina, sitten teologian opiskelijana ja tätä nykyä pappina. Tänäpäin saan todeta: minulla on kaksi kotimaata ja kaksi kotikirkkoa. Molemmista olen ylpeä!

Minut vihittiin papiksi Kuopion tuomiokirkossa kesällä 2004 ja toimin vuoden pappina Pieksämäellä. Itävaltalaisen mieheni Dieterin myötä perheemme elämän painopiste on tällä hetkellä Itävallassa. Olen kiitollinen siitä, että Itävallan kirkkokin on ottanut minut papikseen!

Syyskuussa 2007 minut valittiin Mödlingin evankelisen seurakunnan papiksi, toiseksi niistä. Seurakuntamme on Itävallan mittapuussa iso: laskujeni mukaan on seurakuntamme n. 5000 jäsenellä josta Itävallan kolmanneksi suurin!

Kirkkomme on vähemmistö-kirkko. Vuoden 2001 väestönlaskennan mukaan evankelisia on 4,7 % väestöstä. Vertailun vuoksi: roomalais-katoliseen kirkkoon kuuluu n. 74 % väestöstä.

Evangelisella kirkolla on täällä aivan eri lähtökohdat kuin Suomessa: Historia suuren katolisen kirkon varjossa, Habsburgin perikatolisen keisarisuvun alistamana. Tämä historia

on edelleen osa itävaltalaisesta mentaliteetistä: evankelisuus vaatii rohkeutta, siitä ollaan ylpeitä. Samalla on pakko myöntää: sekularisoitunut yhteiskunta tuntuu myös meidän pienen kirkkomme jäsenluvuissa. Kirkosta eroamiset yleistyvät, kirkossa kävijöiden määrä on pieni, nuorisoa on vaikea aktivoida mukaan toimintaan.

Vähemmistö-kirkkona myös kirkko rakentuu eri lailla kuin Suomessa. Monissa seurakunnissa ei ole papin lisäksi juurikaan palkattuja työntekijöitä: usein korkeintaan kanslisti tai siivoushenkilökuntaa. Omalla seurakunnallani on suurena seurakuntana harvinaisen paljon työntekijöitä: kaksi puolipäiväistä kanslistia, osa-aikainen nuorisotyöntekijä, osa-aikainen suntio, siivoja ja me kaksi pappia.

Suuri osa seurakunnan työstä on siis vapaaehtoisten vastuulla: diakoniatyö, lapsi- ja nuorisotyö, rippikoulutyö, kirkkomusiikki, aikuiskoulutus, erilaiset tilaisuudet, kirkollismaksuasiat jne. Papeilta vaaditaan organisointikykyä, motivointia, usein harmaita hiuksia vapaaehtoisia metsästäessä ja joskus jopa mekaanikon kykyä, kun ketään ei löydy.

Kaiken kaikkiaan näen tilanteen suurena rikkautena: maallikot tuovat

mukanaan uusia tuulia, positiivista energiaa, yhdessä tekemisen iloa. Ja kaikille, jotka työskentelevät seurakunnassa vapaaehtoisesti, se tuo aivan erityisen sidoksen kirkkoon ja sen sanomaan. Seurakunta on yhteinen juttu!

Positiivisena koen myös sen, että pieni kirkko ja kevyt hierarkia tekevät kirkosta tavattoman demokraattisen. Maallikoilla on kirkon joka tasolla paljon sananvaltaa, pappi ei seisoo korkealla jalustalla, vaan on samalla tasolla seurakuntalaisten kanssa. Myös maallikkosaarnaajia Itävallassa on enemmän kuin Suomessa, ja heillä on täällä myös enemmän oikeuksia: monet heistä saavat jopa asettaa ehtoollisen.

Kuten näistä vähistä makupaloista huomaa: Monessa suhteessa Itävallan evankelinen kirkko ja Suomen kirkko ovat varsin erilaisia. Kuitenkin olen molemmissa kirkoissa kotonani. Etusijalla ja keskipisteessä on se sama evankeliumi, sanoma Kristuksesta ja Jumalan ääretömästä rakkaudesta! Teen samaa työtä, eri raameissa vain.

Anne Tikkanen-Lippil

IKKUNA JUUTALAIŠUUTEEN -KURSSIPAIVA

Juutalaisuus on maailmanuskonto ja maailmanpolitiikan polttopisteessä. Se on myös suomalainen uskonto ja elävää kulttuuria keskuudessamme. Se on myös läheinen sisaremmen ja aina läsnä, kun Raamattu avataan ja kristinuskon juurista puhutaan. Tule avaamaan ikkuna juutalaisuuteen!

Aika ja paikka: 12.11.2009, Alavan kirkko, Keihäskatu 5, Kuopio
Kohderyhmä: Seurakuntien työntekijät, uskonnonopettajat, opiskelijat sekä muut asiasta kiinnostuneet.

Kustannukset: Ateriamaksu 12 €.

Ilmoittautuminen: tuomiokapituliin 9.10.2009 menn. osmo.karppinen@evl.fi tai p. (017) 288 8400.

Järjestäjät: Kirkko ja juutalaisuus -työryhmä (kirkkohallitus), Kuopion hiippakunta ja Joensuun yliopiston teologinen tiedekunta, Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta

Yhdyshenkilö: Juha Antikainen

OHJELMA

- 9.00 Saapuminen ja aamukahvi
- 9.20 Avaus
- 9.30 Esitelmä: Rabbiininen juutalaisuus, Tapani Harviainen
- 10.30 Esitelmä: Nykypäivän juutalaisuus, Daniel Weintraub
- 12.00 Lounas
- 13.00 Pajatyöskentelyä
 - 1. Antisemitismi, Serafim Seppälä ja Mikko Ketola
 - 2. Messiaanisen juutalaisuuden synty ja nykypäivä, Jukka Koistinen
 - 3. Minun juutalainen elämäni, Norit Vatka tai Mikaela Hasan
 - 4. Kristillinen sionismi, Anu Heikkinen
- 15.00 Esitelmä: Juutalaisuuden vaikutus länsimaiseen kulttuuriin
- 16.00 Keskustelu: Miksi juutalaisten ja kristittyjen välinen dialogi on välttämätöntä? Anni Maria Laato, Wille Riekkinen
- 17.00 Päätös

KUOPION HIIPPAKUNNAN TUOMIOKAPITULI

Katuosoite
Postiosoite

Kuninkaankatu 22 A
PL 42, 70101 Kuopio

(017) 288 8400
0400 671 401

Vahtimestari
Osmo Karppinen

288 8402

Notaari Teuvo Manninen

288 8403

Lakimiesasessori Tuija Alatalo

288 8404
050 303 9633

Piispan sihteeri
Kaija Pyykönen

288 8405

Toimistosihtööri Marjaana Hartikainen

288 8406
040 544 0554

Hiippakuntadekaani
Sakari Häkkinen

288 8407
040 591 0235

Hiippakuntasihtööri
Aulikki Mäkinen

288 8408
040 544 0558

Hiippakuntasihtööri
Juha Antikainen

288 8409
040 591 0236

Hiippakuntasihtööri
Sirpa Juola

288 8410
040 773 7997

Hiippakuntakanttori
Seppo Kirkinen

288 8412
050 585 7852
040 590 2321

Lähetys sihteeri
Jukka Koistinen
1.7.2009 lukien

288 8414

Piispa Wille Riekkinen

288 8416
040 836 3416

Ma.hiippakuntasihtööri
Marjo-Riitta Antikainen

040 451 4135

Lähetystoimiston hoitaja

Faksi
Sähköposti
www-sivut
Virka-aika

(017) 288 8420
etunimi.sukunimi@evl.fi
www.kuopionhiippakunta.fi
8.15–16.00

Seuraava Capitol ilmestyy elokuussa 2009

Jumala ja kieli

”Ylistetty olkoon Pyhä Kolminaisuus, yksi ja jakamaton Jumala. Hän on meille hyvä ja armollinen.”

Kolminaisuuden päivän antifoni johdattelee meidät Jumalan olemuksen pohdintaan. Vuonna 1488 painetun Turun messukirjan, Missale Aboensen, sanat ovat kuin tiivistelmä uskontunnuksesta. Jumala on kolminaisuus, Jumala on yksi ja jakamaton, Jumala on hyvä ja armollinen.

Turun messukirjan kieli on ladattu täyteen vanhoja sanoja ja teologisia käsitteitä, kuten uskontunnustuskin. Uskontunnustus saattaa siksi tuntua nykypäivän ihmisestä joskus vaikealta. Aika ajoin kuuleekin vaatimuksia, että uskontunnustusta olisi päivitettävä, sen kieli ja käsitteet olisi uudistettava vastaamaan nykyihmisen maailmankuvaa. Ihminenhän ei voi vangita Jumalaa kieleen tai käsitteisiin. Jumala on salattu, kuten kolminaisuuden päivän otsikko toteaa.

Onko sanoilla siis mitään merkitystä? On sittenkin. Ihminen tarvitsee sanoja ja kieltä hahmottaakseen maailmaa ja Jumalaa. ”Meillä on vain nämä sanat, muinaiset sanat ja tämän päivän sanat”, toteaa Lassi Nummi runossaan ”Per speculum”. Millä sanoilla meidän sitten olisi puhuttava Jumalasta? Pitäisikö muinaiset ilmaisut vaihtaa tämän ajan kieleen?

Ehkä vastaus piilee jo Missale Aboensen sanoissa. Uskontunnustus ei ole sitenkään vain Jumalan olemuksen pohdintaa, vaan ylistystä. Ehkä onkin niin, että vanhat sanat ja käsitteet kantavat jotain arvokasta, mistä ei kannattaisi luopua. Liian usein uskontunnustusta pidetään vain kuivana dogmatiikkana, kuolleena kirjaimena. Mutta ei kai dogman ole tarkoitus olla kuollutta, vaan elävää todellisuutta. Vanha uskon kieli saattaa ilmaista Jumalan salaisuuden paljon syvällisemmin kuin tekstiviestiajan ilmaisut. Ei uskon pitäisi olla koskaan pika-ruokaa, joka vie nälän vain hetkeksi. Ehkä meidän olisi syytä uudistaa kirkon kieltä löytämällä vanhat aarteet. Entäpä jos puhuisimmekin strategioitten ja visioitten sijaan vaihteeksi Pyhästä Kolminaisuudesta ja armosta?

Antti Viisteensaari
Seurakuntapastori
Leppävirran seurakunta